

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2009. év szeptember hó 10. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A hitelsértés vétsége miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által védője útján benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Szegedi Városi Bíróság 10.B.1671/2007/18. számú ítéletét és a Csongrád Megyei Bíróság 1.Bf.488/2008/2. számú végzését hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Szegedi Városi Bíróság a 2008. március hó 6. napján kihirdetett 10.B.1671/2007/18. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki hitelsértés vétségében (Btk. 330. §). Ezért őt 200 napi tétel (1000 forint egy napi tétel összegű), összesen 200.000 forint pénzbüntetésre ítélte. A K. Rt. magánfél polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasította.

A megállapított tényállás lényege szerint a terhelt korábban 5 alkalommal állt bíróság előtt.

A terhelt 2003. május 20. napján Budapesten kölcsönszerződést kötött a K. Rt.-vel. A szerződés szerint az Rt. 4.250.000 forint kölcsönt nyújtott a terhelt által megvásárolni kívánt Mercedes Benz CLK 320 típusú személygépkocsi vételárához. A hitel futamideje 72

hónapban került meghatározásra azzal, hogy a havi törlesztőrészlet összege 87.914 forint.

A hitelszerződés megkötésével párhuzamosan a K. Rt. vételi jogot alapított a fenti gépjárműre a terhelt mindenkori fizetési kötelezettsége teljesítésének a biztosítására.

A terhelt részére a kölcsönszerződés 7. pontjában rögzítettek szerint átadásra került „az általános szerződési feltételek személygépjármű vásárlási kölcsönhöz” rendelkezései is, melyek a hitelszerződés elválaszthatatlan mellékletét képezték.

A terhelt a 2003. május 20. napján létrejött kölcsönszerződést aláírta. Tudomása volt arról, hogy a kölcsönszerződés annak mellékleteivel, így „az általános szerződési feltételek személygépjármű vásárlási kölcsönhöz” rendelkezéseivel együttesen érvényes.

A fenti gépjárművet a terhelt 2003. május 20. napján az I. Kft-től átvette. A terheltet a gépjármű-nyilvántartásba tulajdonosként bejegyezték és a K. Rt. opciós jogát a záradékban feltüntették.

A terhelt annak ellenére, hogy tudomással bírt az ügyfél kötelmeiről - így a fenti általános szerződési feltételek 11.1. pontjában rögzítettekről, mely szerint „az ügyfél a gépjárművet meg nem terhelheti, el nem zálogosíthatja, a kölcsönnyújtó kifejezett, erre irányuló írásbeli hozzájárulása nélkül, tovább bérbe, harmadik személy használatába (magánszemély ügyfél esetén kivételt képez ez alól a vele közös háztartásban élő, vezetői engedéllyel rendelkező közeli hozzátartozó) nem adhatja, amennyiben a kölcsönnyújtó erre engedélyt ad, az ügyfél a harmadik személy magatartásáért sajátjaként felelős”. Ennek ellenére 2003. évben - pontosan meg nem határozható időpontban - a fenti gépjárművet átadta H. B.-nek azzal, hogy H. B. a későbbiekben a személygépkocsit megvásárolja, és a személygépkocsin lévő hitelt átvállalja.

A terhelt ezután a K. Rt.-hez két alkalommal nyújtott be hitelátvállalási kérelmet. Ezeket a sértett bank elutasította.

H. B. 2004 őszén - pontosan meg nem állapítható időpontban - a fenti gépjárművet továbbadta Sz. F.-nek, aki szintén továbbadta B. P.-nek. Ezt követően a gépjármű további sorsa ismeretlen.

A terhelt a törlesztő-részleteket a személygépkocsi H. B.-nek történő átadásáig fizette. Ezt követően 2005. április 25. napjáig ismeretlen személyek fizették a törlesztő-részleteket. 2005. április 25-e után a törlesztőrészletek nem kerültek megfizetésre, ezért a K. Rt. 2005. augusztus 25. napján felmondta a kölcsönszerződést és élni kívánt vételi jogával, azonban a

terhelttel nem sikerült felvennie a kapcsolatot, továbbá a gépjárművet sem sikerült megtalálnia, annak sorsa ismeretlen.

A terhelt tudta, hogy a fenti gépjármű az általa felvett hitel fedezeteként szolgál. Ennek ellenére azt a K. Rt. hozzájárulása nélkül átadta H. B.-nek, és ezzel a hitelezőnek a fedezetből való kielégítését egészben megghiúsította.

A terhelt azzal a magatartásával, hogy az adott hitel jogviszonyban a mellékkötelezettségként kifejezetten lekötött gépjárművet - mint magánszemély - a hitelnyújtó hozzájárulása nélkül harmadik személy birtokába adta, a hitelező K. Rt. követelésének a kielégítését megghiúsította. A fedezet a vételi jog gyakorlásának időpontjában már nem volt meg.

Az elsőfokú bíróság ezért a terhelt cselekményét a Btk. 330. §-ában meghatározott és aszerint minősülő hitelsértés vétségének minősítette.

A védő által a tényállás téves megállapítása miatt, felmentés érdekében bejelentett fellebbezés folytán másodfokon eljáró Csongrád Megyei Bíróság a 2008. június hó 11. napján megtartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozott 1.Bf.488/2008/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

II. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt a védője útján - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján - arra hivatkozással, hogy bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértésével került sor.

Az indítvány szerint a gépjárművet a terhelt azzal a szándékkal adta át H. B.-nek, hogy ő a későbbiekben a személygépkocsit megvásárolja, és annak hitelét átvállalja. A terhelt szándéka tehát nem irányulhatott a hitel fedezetének elvonására, illetőleg a hitelező kielégítésének a megghiúsítására. A terhelt a gépjármű átadásakor legfeljebb gondatlanul járt el. Az átadáskor azért nem látta előre, hogy e cselekményével a későbbiekben a hitelező kielégítését megghiúsítaná, mert a tőle elvárható figyelmet és körültekintést elmulasztotta. A hitelsértés vétsége azonban csak szándékos elkövetés esetén büntetendő, következésképpen a terhelt bűncselekményt nem követett el. A védő ezért azt indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a marasztaló jogerős döntést - a Be. 427. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján - változtassa meg, és a terheltet az ellene hitelsértés vétsége miatt emelt vád alól mentse fel.

A Legfőbb Ügyészség a BF.3145/2008. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta.

Kifejtette, hogy az irányadó tényállás szerint az évtizedek óta gépkocsi-értékesítéssel foglalkozó terhelt tisztában volt az opciós szerződés mibenlétével. Tudomással bírt az általános szerződési feltételek 11.1. pontjában rögzítettekkel. A gépkocsi átadásakor számítania kellett arra, hogy a kölcsön-részletek nem fizetésekor a hitelezőnek a fedezetből való kielégítése megghiúsul, erre az eshetőleges szándéka kiterjedt.

A Legfőbb Ügyészség mindezek alapján azt indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványnak ne adjon helyt és megtámadott határozatot - a Be. 426. §-a alapján - hatályában tartsa fenn.

A Legfelsőbb Bíróság a Be. 420. §-ának (1) bekezdése és a Be. 424. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen a védő a felülvizsgálati indítványát fenntartotta.

A legfőbb ügyész képviselője az átiratában foglaltakkal egyezően a marasztaló jogerős döntés hatályában fenntartását indítványozta.

II. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a felülvizsgálati indítványban megjelölt - a Be. 416. § (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott - okból, másrészt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában írt eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423. § (4)-(5) bek.] bírálta felül.

Ennek során a felülvizsgálati indítványt alaptalannak, a legfőbb ügyész nyilatkozatát alaposnak találta.

A bíróságok tényként állapították meg, hogy a terhelt tudta: amennyiben ezt a K. Rt. hitelező előzetesen a kifejezett nyilatkozatával nem engedélyezi, addig a hitelre vásárolt és opciós szerződéssel biztosított személygépkocsit - a vele közös háztartásban élő, vezetői engedéllyel rendelkező közeli hozzátartozója kivételével - nem adhatja más személy tulajdonába. A szerződés e rendelkezését mégis tudatosan megszegte és a kölcsönszerződés biztosítékául fedezetül lekötött személygépkocsit átadta H. B.-nek.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye a terhelt felmentésére vagy az eljárás megszüntetésére, illetve a terhelt bűnösségének megállapítására, továbbá kényszergyógykezelésének elrendelésére a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.

A Btk. 330. §-ában meghatározott hitelsértés vétségét az követi el, aki a hitel fedezetét egészben vagy részben elvonja, vagy a hitelezőnek a fedezetből való kielégítését más módon megghiúsítja.

A következőketes ítélkezési gyakorlat szerint a hitelsértés mindkét fordulata csak aktív magatartással valósulhat meg.

Tévedett a védő, amikor azt állította a felülvizsgálati indítványában, hogy a terheltnek az a magatartása, hogy a gépjárművet a hitelintézet előzetes írásbeli hozzájáruló nyilatkozata nélkül harmadik személy birtokába és használatába adta, önmagában még nem elegendő a hitelsértés elkövetésének a megállapításához.

Adott esetben a fedezetül lekötött személygépkocsi átadása ténylegesen azzal a következménnyel járt, hogy a hitelező a vételi jogát eredményesen nem tudta gyakorolni. A bűncselekményt a terhelt nem azzal valósította meg, hogy ő vagy általa ezzel megbízott más személy a hitel törlesztő-részleteinek a fizetését elmulasztotta, hanem azzal, hogy a gépkocsi kikerült abból a körből, amelyben a hitelező eredményesen (megbízhatóan) élhetett volna a vételi jogával. A szerződésszegéssel kikerült az adós terhelt birtokából és a hitelező számára elérhetetlenné vált. A Btk. 330. §-ában meghatározott hitelsértés vétségének valamennyi tényállási eleme maradéktalanul megállapítható. Nem kétséges, hogy a jogilag releváns tényeket és körülményeket a terhelt tudata átfogta, és a hitelező kielégítésének a megghiúsítása tekintetében legalább a közömbössége, tehát az eshetőleges szándéka megállapítható. Tévesen hivatkozott ezért a védő arra, hogy a terheltet a bűncselekmény bármely eleme tekintetében csupán gondatlanság terhelte volna, s marasztalása ez okból törvénysértő.

A fentiek alapján a Legfelsőbb Bíróság azt állapította meg, hogy a terhelt bűnösségének megállapítására a Btk. 330. §-ában meghatározott és aszerint büntetendő hitelsértés vétségében a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése nélkül került sor.

Miután a Legfelsőbb Bíróság nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat - a Be. 426. §-a alapján - a hatályában fenntartotta.

A Legfelsőbb Bíróság határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételt előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételt

előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság mellőzheti.

Budapest, 2009. szeptember hó 10. napján.

Dr. Schäfer Annamária s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Gábor s.k.
előadó bíró, Dr. Katona Sándor s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő
Bné